

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.221/2019/4. szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Borzi-Czékus Alexa ügyvéd által képviselt felperesnek - a dr. Tenke Anna ügyvéd által képviselt alperes ellen szerződésből eredő követelés iránt indított perében a Gyulai Törvényszék 2018. december 10. napján kelt 5.P.20.261/2017/32. számú ítélete ellen a felperes részéről 33., míg az alperes részéről 34. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 300 000 (háromszázezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

A feljegyzett másodfokú eljárási illetékből a felperes 2 500 000 (kettőmillió-ötszázezer) Ft, míg az alperes 1 976 823 (egymillió-kilencszázhetvenhatezer-nyolcszázhuszonhárom) Ft megfizetésére köteles a Magyar Államnak az állami adóhatóság felhívására.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A felperes az alperes apósa. Az alperes a házastársa tulajdonát képező, a felperes hasznélvezeti jogával (**település neve, ingatlan hrsz.-a**) hrsz. alatti ingatlanon 2016. év őszétől sertéseket kívánt hizlalni annak érdekében, hogy a korábban részére folyósított uniós támogatás visszafizetésétől mentesüljön. A 2016. szeptember 30. napján kelt üzleti terv szerint a sertésállomány abraktakarmány igényét a családi gazdaságban a - házastársa és a felperes által - termesztett terményből biztosítja az ott feltüntetett egységáron kalkulálva. Az üzleti terv alapján a pénzügyintézet 2016. november 7-én 49 000 000 Ft kölcsönt nyújtott az alperesnek és házastársának mint adóstársaknak. A felperes a kölcsön visszafizetéséért készfizető kezességet vállalt. A sertéshizlalás helyszínéül szolgáló árpádhalmi telephely használatát a felperes szívésségből biztosította.

A **(P.)** Kft. 2016. november 11-én 1500 db, majd 2016. november 20-án további 1500 db sertést szállított az árpádhalmi telepre. Az első telepítés időpontjában a felperes 80 tonna saját termelésű kukoricát biztosított ehhez, amelynek üzleti tervben szereplő egységáron számított ellenértékét az alperes megfizette. A felperes ezt követően további, pontosan meg nem határozható mennyiségű maga termelte takarmányt szállított az árpádhalmi telephelyre 7 500 000 Ft értékben.

Az állatok takarmányszükséglete kielégítése érdekében a felperes 2017. márciusáig összesen 17 210 295 Ft értékben vásárolt takarmánynövényeket (**/egyéni vállalkozó neve/** egyéni vállalkozótól 20,15 tonna kukoricát 785 850 Ft, 8,77 tonna napraforgót 815 610 Ft; az **(U.)** Zrt-től 210,95 tonna árpát 8 862 000 Ft, 50,92 tonna kukoricát 2 189 560 Ft; a **(H.)** Kft-től 127,23 tonna kukoricát 4 557 275 Ft értékben). Az eladók minden esetben a felperes nevére állították ki a számlát, azok ellenértéke nem került kiegyenlítésre. A felperes utóbb az így megvásárolt terményekről az üzleti tervben szereplő ellenérték figyelembevételével állított ki számlákat, amelyeket az alperes nem fizetett ki.

A felperes keresetében 68 337 150 Ft és ennek 2017. március 16. napjától járó késedelmi kamatai, továbbá 300 000 Ft eljárási díj és perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest, amely tőkeösszegeből 12 500 000 Ft-ra bérleti díj, 32 349 500 Ft-ra a saját maga által megtermelt termények, 23 060 500 Ft-ra a külső beszállítóktól beszerezett takarmány, míg 427 150 Ft-ra az általa vásárolt ún. **(T.)** gyógyszer ellenértékeként tartott igényt. Kereseti érvelése szerint az alperes házastársával, azaz a fiával 2016. szeptember 30. és október 15. között szóbeli bérleti szerződést kötött a fia tulajdonát képező, de az ő haszonélvezeti jogával terhelt árpádalmi ingatlanra vonatkozóan azzal, hogy azt a sertések tartása céljából az állomány értékesítése időpontjáig részére bérbe adja. Állította, hogy a saját maga termelte takarmány beszállítására vonatkozóan ugyancsak szóban kötött az alperessel adásvételi szerződést, annak alapját az üzleti terv és az abban megjelölt ár képezte. Az alperes kizárólag az első telepítés időpontjában beszállított 80 tonna kukorica ellenértékét fizette meg, további teljesítés a részéről nem történt. A külső beszállítóktól beszerezett termények ellenértékét ugyancsak az üzleti tervben szereplő ár alapulvételével határozta meg **((U.)** Zrt.-tól 2 546 000 Ft értékű kukorica, 10 550 000 Ft értékű árpa; a **(H.)** Kft.-tól 5 361 500 Ft értékű árpa; **/egyéni vállalkozó neve/** egyéni vállalkozótól 1 007 500 Ft értékű kukorica és 1 315 500 Ft értékű olajnapraforgó; **(őstermelő neve)** őstermelőtől 2 280 000 Ft értékű árpa) mindösszesen: 23 060 500 Ft összegben.

Előadta, a külső beszállítóktól származó takarmány beszerzését az indokolta, hogy a téli időszakban az állatok takarmányszükséglete jelentősen megnőtt, az alperes házastársa halasztott fizetés mellett nem tudott takarmányhoz jutni, ezért erre őt kérte meg. Állította, hogy az alperes, illetve házastársa megbízásából 427 150 Ft értékű gyógyszert vásárolt az állatok részére, amely a takarmányba bekeverésre, ezáltal felhasználásra került.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Vitatta, hogy szóbeli adásvételi, avagy egyéb tartalmú szerződést kötött a felperessel, kizárólag azt ismerte el, hogy az általa készített üzleti tervben foglaltak szerint a felperes vállalta a saját termelésű takarmány beszállítását, amelynek értékét - a 80 tonna kukoricát meghaladóan - 7 000 000 - 7 500 000 Ft-ban fogadta el. Vitatta, hogy a felperes a keresetben megjelölt mennyiségű és értékű takarmányt szállított a telephelyre, azt az állatok szükségletéhez képest eltúlzottnak ítélte. Tagadta a szóbeli bérleti szerződés létrejöttét is, állítása szerint a felperes ingyenesen biztosította a perbeli telephely használatát. Ezt bizonyítja, hogy a közte és a házastársa között 2016. március 21. napján kelt szívésségi használati szerződést a felperes tanúként írta alá.

Nem ismerte el, hogy a felperes gyógyszert vásárolt az állatoknak, állította, erre vonatkozóan megbízást a felperesnek nem adott.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 24 710 295 Ft-ot és ennek 2017. március 16. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A felperest marasztalta az alperes 303 321 Ft költségében. A felperest 768 000 Ft, míg az alperest 432 000 Ft eljárási illeték állam javára történő megfizetésére kötelezte.

A felperes hivatkozásának megfelelően vizsgálta, hogy a peres felek kinyilvánított szerződéses akarata adásvételi szerződés megkötésére irányult-e. A felperes által megjelölt üzleti tervet nem minősítette a szóbeli adásvételi szerződés alapjának, mert nem tartalmazta az adásvételi szerződés lényeges elemeit, önmagában a számlázás tényét pedig nem ítélte tulajdonátruházásra vonatkozó jogviszonyt keletkeztető körülménynek, így vételár jogcímén a felperes igényét nem tartotta megalapozottnak.

Nem találta bizonyítottnak a felek között egyéb olyan jogviszony (polgári jogi társasági szerződés, bizomány) létrejöttét, amely alapján a felperes az üzleti tervben szereplő ellenértékre tarthatna

igényt. A peradatok alapján arra a következtetésre jutott, hogy az alperes házastársa bízta meg a felperest az állatok részére a takarmány beszerzésével, amely szerződéshez történő alperesi hozzájárulást a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. tv. (Ptk.) 4:46 § (1) bekezdése alapján vélelmezni kell. A megbízási szerződés létrejöttét alátámasztó körülményként értékelte, hogy a felperes - az alperes által sem vitatottan - az érintett időszakban nem tartott sertéseket, a takarmány beszerzése az alperesnek és házastársának állt érdekében. Erre figyelemmel megállapította, az alperes köteles a Ptk. 6:276 § (4) bekezdése alapján a felperest a harmadik személyekkel szemben vállalt kötelezettségei alól mentesíteni, valamint a szükséges és indokolt költségeit megtéríteni.

A felperes ellentmondásos tényelőadásaira figyelemmel az általa megtermelt és leszállított takarmány ellenértékét az alperes elismerése alapján 7 500 000 Ft-ban fogadta el, az e tekintetben általa becsatolt fényképfelvételeket alkalmatlannak ítélte a beszállított takarmány fajtájának, mennyiségének és a beszállítás idejének megállapítására.

A külső beszállítóktól származó takarmány tekintetében - a felperes nevére kiállított számlák, szállítólevelek, adásvételi szerződések alapján - a felperes igényét 17 210 295 Ft-ban ítélte megalapozottnak a tényállásban írtak szerint. A takarmány árát minden esetben a beszállító által kiállított számlán feltüntetett érték alapján határozta meg.

Nem találta bizonyítottanak, hogy a felperes által **(őstermelő neve)**tól vásárolt 45,6 tonna árpa a telephelyre beszállításra került, miután a felperes e tekintetben egymásnak ellentmondó nyilatkozatokat tett: a 2018. május 15. napján érkezett előkészítő iratában úgy nyilatkozott, hogy a terményt **(őstermelő neve)** szállította be a telephelyre, utóbb amikor az alperes bemutatta az ingatlanban a 2016. október 5. napján tartott helyszíni szemlén készült felvételeket, fényképeket, amelyekben takarmány nem látható, úgy nyilatkozott, hogy a gabonát Molnár Géza tárolta be a saját magtárába és utóbb, 2016. novemberében szállította az ingatlanra. Rámutatott, ezt cáfolja a **/egyéni vállalkozó neve/** által kiállított számla, valamint **(őstermelő neve)** NAV előtt tett nyilatkozata, amely szerint a felperes szállította el a terményt. Kiemelte továbbá, hogy a felperes a keresetében még nem hivatkozott a **(őstermelő neve)**tól származó árpa beszerzésére, ezt először csak a 2018. március 2. napján érkezett előkészítő iratában szerepeltette.

Megállapította, a **(T.)** gyógyszer beszerzésére vonatkozóan a felperes szintén ellentmondásosan nyilatkozott, nem igazolta, hogy az a telepre beszállításra került, tanúbizonyítást e tekintetben nem ajánlott fel, így a gyógyszer felhasználása bizonyításának hiányában igényét elutasította. Alaptalannak ítélte a felperes bérleti díj követelését, mivel ilyen megállapodás létrejöttét nem igazolta, a visszterhesség tényét pedig a közeli hozzátartozói viszony is cáfolta. Utalt arra, a felperes tudomással bírt a sertések idő előtti értékesítéséről, így tudnia kellett, hogy a remélt eredményt az alperes nem realizálhatja, így annak 10 %-ára sem bérleti díj, sem részesedés jogcímén nem tarthatott igényt.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen mindkét peres fél fellebbezéssel élt. A felperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a kereseti kérelmének teljes egészében helyt adó döntés meghozatalát kérte. Másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára történő utasítását kérte másik tanács kijelölésével. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a tényállás megállapítása során figyelmen kívül hagyta az alperes NAV-nál tett nyilatkozatát, amelyben elismerte, hogy 2017. március 6. napjáig kizárólag a felperes szállított be szemestakarmányt a telepre, továbbá nem értékelte az **(U.)** Zrt. által a NAV rendelkezésére bocsátott iratokat sem, továbbá a becsatolt számlákat, amelyek igazolták a beszállított termény mennyiségét és értékét. Fenntartotta, hogy az alperessel szóbeli adásvételi szerződést kötött, amelynek alapja az üzleti terv volt. Ezt alátámasztó tényként kérte értékelni, hogy az alperes az általa beszállított 80 tonna kukorica vételárát az üzleti

terv szerinti áron megfizette, továbbá az alperes NAV-nál tett nyilatkozatából és a fényképfelvételekből is ez a következtetés vonható le. Iratellenesnek tekintette azt a megállapítást, miszerint a takarmány értékére és a fizetési feltételekre vonatkozóan nem tudott nyilatkozatot tenni, állította, hogy az ellenérték az üzleti tervben került meghatározásra. Megítélése szerint bizonyított a **(őstermelő neve)**től történő takarmány beszerzés is. Vitatta, hogy e tekintetben ellentmondó nyilatkozatokat tett, az általa elmondottak **(őstermelő neve)** előadásával egybehangzóak.

Fenntartotta, hogy sertéseket csak az alperes tartott, a **(T.)** gyógyszerre az ő állatainak volt szüksége, azt az alperes megbízásából vásárolta, ezért annak ellenértéke megilleti.

Állította, hogy az elsőfokú bíróság megsértette indokolási kötelezettségét, mert nem utalt ítéletében arra, miért mellőzte a sertések által elfogyasztott takarmány mennyiségének megállapítása érdekében a szakértői bizonyítást, amely miatt az ítélet jogszabálysértő és indokoltá teszi annak hatályon kívül helyezését.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kizárólag őt kötelezte perköltség megfizetésére, holott keresete a javára megítélt összeg erejéig megalapozottnak bizonyult, ehhez igazodóan a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján perköltségre jogosult.

Az alperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a kereset teljes elutasítását, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását kérte. Álláspontja szerint téves az elsőfokú bíróság ténymegállapítása, miszerint a hideg idő miatt megnövekedett takarmányszükséglet indokolta a harmadik személyektől való takarmány beszerzést. A felperes kb. nyolcszor annyi takarmány felhasználását állította, mint amennyi ténylegesen felhasználásra került, így e tekintetben indokolt lett volna a szakértői bizonyítás foganatosítása, amit az elsőfokú bíróság indítványa ellenére elmulasztott, a mellőzés indokáról pedig ítéletében sem adott számot. Kifogásolta, az elsőfokú bíróság kérelme ellenére nem hallgatta meg az alperes házastársát, aki cáfolni tudta volna a felek közötti szóbeli megállapodás létrejöttét. Emiatt indokolt az elsőfokú eljárás megismétlése.

Érvelése szerint, túlterjeszkedett az elsőfokú bíróság a kereseti kérelmen a polgári jogi társasági szerződés, a bizományi szerződés tartalmi elemeinek vizsgálata, továbbá a megbízási jogviszony megállapítása során, ezekre ugyanis a felperes nem hivatkozott, kizárólag szóbeli adásvételi szerződés létrejöttét állította. Vitatta, hogy elismerte volna, miszerint a felperes a saját termelésű takarmányából 7,5 millió forint értékű terményt szállított részére, miután annak átadása nem az ő részére történt. Sérelmezte, hogy nem kérdezhetett rá az eljárás során arra, a felperes tartott-e sertéseket a perbeli időszakban, emellett arra hivatkozott, hogy a felperes a takarmányt akár más személy részére értékesíthette. Nem nyert igazolást a perben, hogy a felperes takarmány beszerzésével bízta volna meg, kizárólag a 7-7,5 millió forint értékű takarmány beszállítása igazolt. Ennek megfizetésére azonban csak akkor lenne kötelezhető, ha a felperes pontosan kimunkálná a takarmány mennyiségét, értékét és bizonyítaná is azt. Ennek hiányában azonban a kereset elutasításának van helye.

A peres felek fellebbezési ellenkérelmei az ellenérdekű fél fellebbezésével érintett elsőfokú ítéleti rendelkezések helybenhagyására, a saját fellebbezésük szerinti határozat meghozatalára irányult.

Az alperes a másodfokú eljárás során beszámítási kifogást terjesztett elő, a felperesi követelés megalapozottsága esetén kérte a marasztalási összegbe beszámítani a felperes vele szemben fennálló, általa 10-15 000 000 Ft-ra tett lejárt tartozását kártérítés jogcímén. Hangsúlyozta, az elsőfokú ítélet meghozatalát követő időpontban a felperes a házastársa tulajdonában álló, de az alperesi használatban lévő ingatlanon a búzát learatta, azt jelenleg is birtokában tartja, így annak ellenértékeként a fenti, pontosabban meg nem határozható összeggel tartozik részére.

A felperes nem vitatta a gabona learatásának tényét, ugyanakkor állította, hogy a kártérítési felelősség jogszabályi feltételei nem állnak fenn. Az általa learatott gabona értékére érdemben nyilatkozni nem tudott.

A felperes és az alperes fellebbezése egyaránt alaptalan.

Az alperes fellebbezése alapján az ítéletábrának mindenekelőtt abban a kérdésben kellett állást foglalnia, történt-e az elsőfokú eljárásban olyan lényeges eljárási szabálysértés, amely az elsőfokú eljárás megismétlését és ezáltal az elsőfokú ítéletnek a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalásra utasítását tenné indokolttá. Az alperes ezzel összefüggésben egyrészt bizonyítási indítványai mellőzésére (szakértői bizonyítás, házastársa tanúkénti meghallgatása) hivatkozott, másrészt pedig arra, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében nem adta indokát a bizonyítási indítványok mellőzésének. A Pp. 252. § (2) bekezdése szerinti lényeges eljárási szabálysértésre alapított hatályon kívül helyezés akkor indokolt, ha az elsőfokú eljárás megismétlése elengedhetetlen. Ennek megállapítása során a feltárt konkrét szabálysértés jellegét és súlyát, valamint az érdemi döntésre gyakorolt hatását kell figyelembe venni (Kúria 1/2014. (VI. 30.) PK. vélemény 1. pont). A Pp. 221. §-ában írt indokolási kötelezettség elmulasztása miatt az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére csak akkor kerülhet sor, ha az elsőfokú ítéletből és az eljárás adataiból nem állapítható meg, hogy az elsőfokú bíróság döntését mire alapította és ezért az érdemi határozat nem bírálható felül. Jelen esetben az elsőfokú ítélet indokolása a jogszabályi követelményeknek megfelel, az ítélet részletesen tartalmazza a bizonyítékok mérlegelését, abból a döntés indokai egyértelműen megállapíthatók. Önmagában az, hogy a felajánlott bizonyítás mellőzésének az elsőfokú bíróság nem adta kifejezett indokát, nem teszi az ítéletet jogszabálysértővé és nem teszi szükségessé annak hatályon kívül helyezését sem. Nem indokolt továbbá az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján sem, az alább kifejtendők szerint ugyanis a felajánlott bizonyítás mellőzése nem teszi az elsőfokú ítéletet megalapozatlanná.

A fentiekben írtakra figyelemmel nincs akadálya az elsőfokú ítélet érdemi felülbírálatának.

A perbeli jogvita eldöntése szempontjából lényeges körülmény, hogy a peres felek közeli hozzátartozók, az alperes házastársa a felperes fia. A felperes korábban állattartással foglalkozott, így rendelkezett egyfelől ilyen irányú tapasztalatokkal, másfelől az ennek folytatásához szükséges gazdasági kapcsolatokkal. Nem vitás tény, hogy a perbeli sertések tartásához szükséges telephelyet a felperes bocsátotta az alperes rendelkezésére a haszonélvezetében álló ingatlanon, emellett vállalta, hogy a sertéstartáshoz szükséges takarmányt - legalább részben - az általa megtermelt takarmánynövényekből biztosítja az alperes állatállománya számára.

A felperes perbeli igényét adásvétel jogcímén kívánta érvényesíteni mind a maga által megtermelt, mind a külső beszállítóktól származó takarmány tekintetében, követelését az üzleti tervre és az alperessel kötött szóbeli megállapodásra alapította kiemelve, hogy a takarmány eladására minden esetben az üzleti tervben megjelölt áron kerülhetett sor. Álláspontja annyiban helytálló, hogy az általa termelt takarmány tekintetében megállapítható az adásvételi szerződés tartalmi elemeiben való megállapodás, azaz az adásvételi szerződés létrejött (Ptk. 6:63 § (1), (2) bek.), amely szerint a felperes vállalta, hogy a saját maga által megtermelt takarmányt az alperes részére értékesíti az üzleti tervben meghatározott áron, míg az alperes kötelessége volt a takarmány átvétele és ellenértékének megfizetése (Ptk. 6:215 § (1) bek. Ezt támasztja alá az a körülmény, hogy az első állatállomány kihelyezésekor a felperes 80 tonna maga termelte takarmányt szállított a telephelyre, amelynek ellenértékét nem vitásan az üzleti tervben szereplő vételáron az alperes megfizette. Az

alperes bár vitatta az adásvételi szerződés létrejöttét, ugyanakkor azt elismerte, hogy a felperes a fenti mennyiségen felül további saját termelte takarmányt biztosított sertéstartás céljából 7 500 000 Ft értékben, ez utóbbi összeget azonban nem egyenlítette ki. Mindemellett az alperes nem adott magyarázatot arra, hogy amennyiben nem jött létre adásvételi szerződés a peres felek között, úgy milyen jogcímen került hozzá a takarmány. Azt, hogy a fenti ellenértéket meghaladó mennyiségű felperes által termelt takarmány került a telepre beszállításra a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (Pp.) 164. § (1) bekezdése szerint a felperesnek kellett bizonyítania. Egyetért az ítéletábrá az elsőfokú bíróság álláspontjával a tekintetben, hogy a felperes sikerrel nem bizonyította a kereseti kérelmében megjelölt értékű és mennyiségű takarmány leszállítását, így az alperes kizárólag az általa elismert összegben, azaz 7 500 000 Ft-ban volt e címen marasztalható. Helyesen utalt az elsőfokú bíróság ítéletében arra, hogy a felperes által becsatolt fényképfelvételek alapján sem a takarmány fajtája, sem annak mennyisége nem volt meghatározható, ahogyan a felperes által a saját teljesítéséről kiállított számlák sem bizonyultak alkalmasnak a felperesi tényállítás alátámasztására. Helytállóan mellőzte az elsőfokú bíróság e tekintetben a szakértői bizonyítás foganatosítását is. A szakértő legfeljebb azt tudta volna meghatározni, hogy mennyi volt a perbeli állatállomány takarmányszükséglete a leadási súly elérése érdekében, annak bizonyítására azonban alkalmatlan lett volna, hogy mennyi volt abból a felperes által biztosított takarmány mennyisége. Ez utóbbi ugyanis szakértői módszerekkel nem, csak egyéb bizonyítási eszközökkel lett volna tisztázható, ilyet azonban a felperes - a már említett és erre alkalmatlan bizonyítékokon felül - nem tudott felajánlani.

A fentiek alapján tényként állapítható meg, hogy a felperes - az alperes elismerésére is figyelemmel - 7 500 000 Ft értékű takarmányt a sertéstelepre leszállított, az alperes ennek ellenértékét mind a mai napig nem egyenlítette ki, így abban az esetben, ha az adásvételi szerződés létrejöttének feltételei nem lennének megállapíthatóak, úgy az alperes a Ptk. 6:579.§ (1) bekezdés alapján a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint lenne köteles az általa is elismert összegű ellenérték megfizetésére.

Arra vonatkozóan, hogy milyen jogviszony keretében történt a harmadik személyektől származó takarmány beszerzése, az ítéletábrá előre bocsátja az alábbiakat:

A polgári eljárásjog jelen ügyben alkalmazandó szabályai szerint a perben a jogcímhez kötöttség nem érvényesül. A Pp. 121. § (1) bekezdés c) pontja értelmében ugyanis a keresetlevélben az érvényesített jogot kell megjelölni, nem pedig a konkrét jogcímet. Ebből következően a Pp. 3. § (2) bekezdésében részletezett kereseti kérelemhez kötöttség nem jelenti azt, hogy a bíróság a fél által tévesen megjelölt jogcímhez kötve lenne. Ha a fél által előadott tények a keresetet más jogcímen megalapozzák, a bíróság a jogviszonyt a jogszabályoknak megfelelően minősítheti (2/2010. (VI.28.) PK. vélemény, EBH2004. 1143., BH2004. 504.). Tény, hogy a felperes mind a saját maga által termelt, mind a harmadik személyektől származó takarmánnyal kapcsolatos követelése jogcímeiként az adásvételt jelölte meg, a fentebb kifejtettek alapján azonban nem volt jogszabályi akadálya annak, hogy az elsőfokú bíróság a keresetben megjelölt tényállás alapján eltérő jogviszony létrejöttét állapítsa meg. Mindebből következően téves az az alperesi érvelés, hogy a keresettől eltérő jogviszony megállapítása a kereseti kérelmen való túlterjeszkedés tilalmába ütközik.

Osztja az ítéletábrá az elsőfokú bíróság álláspontját a tekintetben, hogy a peradatokból kitűnően a külső beszállítóktól származó takarmányt a felperes megbízási jogviszony keretében szerezte be és az alapján az alperes helytállási kötelezettsége - ahogyan azt az elsőfokú bíróság megállapította - fennáll. A felperes a perben okszerű magyarázatát adta annak, miért ő gondoskodott a takarmány beszerzéséről, állítását - nevezetesen, hogy az alperes házastársa nem tudott az érintett beszállítóktól takarmányhoz jutni - az alperes a perben nem cáfolta. Az alperes ugyanakkor elismerte, hogy a

szemestakarmányt csak 2017. márciusától, azaz a felperesi beszállítást követő időponttól kezdődően szerzett be saját maga. Az alperes testvére, **(alperes testvére)** a rendőrségi meghallgatása során úgy nyilatkozott, hogy a felperes nem csak azt kérte tőle, hogy a telepre szállított takarmányt vegye át, hanem, hogy az állattartási tevékenységben is vegyen részt, azaz működjön közre az állatok gondozásában. Ez igazolja, hogy a felperes maga is aktív részt vállalt az állattartással kapcsolatos szervezői feladatokban, amely szintén a megbízást támasztja alá, ezért a Ptk. 6:276. § (4) bekezdése alapján az alperes köteles a felperes által harmadik személyektől vásárolt takarmány ellenértékének megfizetésére. A felperes által a periratok közé becsatolt okirati bizonyítékok, így az adásvételi szerződések, fuvar- és szállítólevelek, számlák, továbbá a NAV által kiállított, a beszállítók meghallgatását dokumentáló jegyzőkönyvek egyaránt igazolják, hogy a takarmány a sertéstelepre beszállításra került. Emellett - ahogyan erre az ítélet tábla a fentiekben már utalt - az alperes maga ismerte el a NAV által lefolytatott eljárásban, hogy 2007. márciusig a szemestakarmányt a felperes biztosította, ő ugyanis kizárólag szóját és premixet vásárolt. Így helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a felperes által számlákkal igazolt takarmányt a sertéstelepre szállították. Az alperes a per során kifejezetten nem állította, csupán utalás szintjén jegyezte meg, hogy a felperes is tarthatott sertéseket, illetve, hogy a takarmányt másnak is értékesíthette. Mindez az alperes részéről csupán feltételezés, de nem tényállítás volt, ezért e körben bizonyítás lefolytatásának nincs helye. Megjegyzendő, az alperes ilyet fel sem ajánlott a perben.

Minderre tekintettel a felperes az igazoltan leszállított takarmány ellenértékéért a csatolt számlákon feltüntetett összeget követelheti, helyesen állapította meg ugyanis az elsőfokú bíróság, hogy a felperes nem bizonyított olyan tartalmú megállapodás létrejöttét, amely alapján az üzleti tervben meghatározott egységaron számított igényét megalapozná.

Utal az ítélet tábla arra, a megbízási jogviszony bizonyítottságának hiányában felperest a Ptk. 6:583 §-a alapján megbízás nélküli ügyvivőnek kellene tekinteni, akinek beavatkozása helyénvaló volt, ezért a Ptk. 6:585. § (2) bekezdése alapján őt a megbízott jogai megilletik, ebből következően ugyancsak igényt tarthat arra, hogy az alperes a harmadik személyekkel szemben vállalt kötelezettségei alól mentesítse.

Egyetért az ítélet tábla az elsőfokú bíróság azon álláspontjával is, a felperes sikerrel nem igazolta, hogy a **(őstermelő neve)**től vásárolt takarmányt az alperes rendelkezésére bocsátotta. Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat e tekintetben is helytállóan mérlegelte, az ítélet tábla visszaütal az ítélet helyes indokaira.

Alaptalanul sérelmezte az alperes, hogy az elsőfokú bíróság nem hallgatta meg a perben tanúként házastársát. **(alperes házastársa, felperes fia)** meghallgatása ugyanis a tényállás tisztázása, a jogvita mikénti elbírálása tekintetében szükségtelen volt, az elsőfokú bíróság az egyéb peradatok alapján megnyugtatóan állást foglalhatott a perbe vitt igényekről. Az nem vitatható, hogy önmagában a közeli hozzátartozói viszony miatt a tanú meghallgatása, illetve vallomása nem mellőzhető, az ítélet táblának azonban hivatalos tudomása van arról (Szegedi Ítélet tábla Pf.II.20.033/2019/12. szám), hogy a felperes és az alperes házastársa között ajándék visszakövetelése iránt per volt folyamatban, amelynek adatai alapján egyértelműen megállapítható, hogy az apa-fiú viszony elmérgesedett. E per eredményeként a felperes keresete nagyobb részben megalapozottnak bizonyult, a per tárgyává tett ingatlanok jelentős részének tulajdonjogát visszakapta, így a haragos viszonyra figyelemmel az alperes házastársától jelen perben elfogulatlan, az okirati bizonyítékokkal ellentétes következtetés levonására alkalmas tanúvallomás nem volt várható.

A fentiekben írtak szerint az alperes is alaptalanul sérelmezi a szakértői vélemény beszerzését. Ahogyan azt az ítélet tábla az előzőekben kifejtette, a szakvélemény nem alkalmas bizonyítási eszköz a felperes által megtermelt és beszállított takarmány mennyiségének igazolására, a külső beszállítóktól származó takarmány mennyiségét pedig a periratokhoz csatolt számlák, illetve szállítólevelek egyértelműen igazolják.

A (T.) elnevezésű gyógyszerrel kapcsolatos felperesi igényt az elsőfokú bíróság megalapozottan utasította el. Tény, hogy a gyógyszer ellenértékére vonatkozó számla a felperes nevére került kiállításra, az alperes tagadásával szemben azonban nem állt rendelkezésre egyéb bizonyíték annak igazolására, hogy a gyógyszer az alperes részére átadásra, az az állattartás során felhasználásra került. Az elsőfokú ítéletben írtakon túl kiemeli, a felperes a kereseti tényelődásával szemben a személyes meghallgatása során Doxycyclin beszerzését állította. Egyebekben csupán visszautal az elsőfokú ítélt mindenben helyes indokaira.

Nem volt vitás a perben, hogy az állattartás helyszínéül szolgáló ingatlan az alperes házastársának tulajdonát képezi a felperes haszonélvezeti jogával terhelt. A felperes állította, de - ahogyan azt az elsőfokú bíróság helyesen megállapította - a perben nem bizonyította, hogy „bérleti szerződést kötött” az alperes házastársával, azaz haszonélvezeti jogának gyakorlását az ingatlan tulajdonosának a Ptk. 5:148 § (2) bekezdése alapján ellenérték fejében engedte át, annak pedig nem volt jogszabályi akadálya, hogy - miután a felperes haszonélvezeti jogát gyakorolni nem kívánta - a tulajdonos az ingatlan használatát a házastársának, az alperesnek átengedje.

Annyiban helyes a felperes perköltséget érintő fellebbezése, hogy az elsőfokú bíróság a peres felek részleges pernyertessége-pervesztessége ellenére a Pp. 78. § (1) bekezdését jelölte meg a perköltségviselés irányadó szabályaként, a perköltség viseléséről azonban - helyesen - a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján döntött. A részleges pernyertesség azt jelenti, hogy a fél perben érvényesített követelése nem teljes egészében, csupán annak egy részében bizonyul megalapozottnak, így perköltség a megalapozott igény után illetné. A kereset alaptalan része tekintetében pedig az azt érvényesítő fél pervesztesnek minősül, ami az ellenérdekű fél oldalán ugyanilyen arányú pernyertességet eredményez. Ha a fél pernyertessége-pervesztessége azonos, akkor a peres felek költségeiket maguk viselik. Ha azonban eltérő a pervesztesség-pernyertesség aránya, akkor a nagyobb arányban pervesztes felet kell kötelezni az ellenérdekű fél pernyertességével arányos költségei megtérítésére. Ilyen esetben a bíróság nem kötelezheti a peres feleket egymás javára kölcsönösen perköltség viselésére annak figyelembevételével, hogy ki, milyen arányban lett pernyertes, hanem meg kell határozni a nagyobb arányban pernyertes fél ún. abszolút pernyertességének arányát és azt a pertárgyértékre vetítve határozható meg, hogy a nagyobb arányban pervesztes fél milyen összegű perköltség megfizetésével válik kötelezetté a nagyobb arányban pernyertes fél javára. Mindezt a perbeli esetre vonatkoztatva megállapítható, hogy az alperes nagyobb arányban bizonyult pernyertesnek, abszolút pernyertessége 18 916 560 Ft pertárgyértékű követelés tekintetében állapítható meg (68 337 150 - 2 x 24 710 295), amely után a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdés a) és b) pontjai alapján 767 496 Ft perköltségre tarthatna igényt. Az elsőfokú bíróság a részére járó perköltséget mérsékelt összegben határozta meg (IM. rendelet 3. § (6) bek.). A kifejtettekből pedig az is következik, hogy a felperest nem illeti meg perköltség a részére megítélt marasztalási összeg után, miután pervesztessége (azaz az elutasított igénye) lényegesen meghaladja a megalapozottnak bizonyult követelését.

Az alperes a másodfokú eljárás során beszámítási kifogást terjesztett elő, kiemelve, hogy a felperes vele szemben fennálló tartozása az elsőfokú ítélet meghozatalát követően vált lejárttá (Pp. 247. § (3) bekezdés), így a marasztalási összegbe 10-15 000 000 Ft-ot kívánt beszámítani. A Ptk. 6:49 § (1)

bekezdésében foglalt rendelkezésből következően a fél (kötelezett) az ellenérdekű fél vele szemben támasztott követelésével szemben beszámítás útján érvényesítheti saját, a másik féllel szemben fennálló követelését. Azt, hogy beszámításnak milyen feltételek teljesülése esetén van helye, a Ptk. 6:49 - 52. §-ai határozzák meg. A beszámítás anyagi jogi feltételei mellett eljárásjogi követelmények is érvényesülnek, így a fél által a perben érvényesített beszámítási kifogásnak meg kell felelnie a Pp. 121. §-ában foglalt, a keresetlevéllel szemben támasztott általános követelményeknek is, azaz a beszámítási kifogásnak határozottnak kell lennie (Pp. 121. § (1) bekezdés e) pont), amelyben pontosan meg kell jelölni a beszámítási kifogásként érvényesítendő főkövetelést és annak esetleges járulékait is. Az alperes által beszámítani kívánt követelés 10-15 000 000 Ft-ban került meghatározásra, azaz a beszámítási kifogás nem tekinthető határozottnak, annak érdemi vizsgálatára nem kerülhetett sor.

A kifejtettekre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét - kisebb részben eltérő indokokkal - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezési eljárás során a felperes pervesztessége nagyobb arányúnak bizonyult, ezért a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes másodfokú részperkölsége viselésére, amelynek összegét az ítéletábra a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3. § (5) bekezdése alapján - áfa felszámítása nélkül - állapított meg.

A másodfokú eljárásban egyik peres fél fellebbezése sem vezetett eredményre, ezért kötelesek a fellebbezésük pertárgyértékéhez igazodó, az illetékfeljegyzési jogukra figyelemmel feljegyzett fellebbezési eljárási illeték viselésére a Pp. 78. § (1) bekezdése, az 1990. évi XCIII. tv. 46. § (1) bekezdése, 59. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

Szeged, 2019. szeptember 4.

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.	. Lengyel Nóra sk.	. Tolna András	a tanács elnöke
előadó bíró		ábrabíró	